

Att vara anhörig

Cecilia Ringborg

Sjuksköterska, doktorand i forskargruppen Kirurgisk Vårdvetenskap

Vad vet vi?

- Många anhöriga till patienter med en cancerdiagnos har:
 - Ökad risk för psykisk stress
 - Tar stort ansvar för patientens vård
 - Svårt att få ihop vardagslivet – ”projektledare”

Vad vet vi? forts.

- Många anhöriga till patienter med matstrupscancer:
 - Ökad risk för ångest och depression
 - Lever med rädsla för återfall
 - Hög belastning som anhörig – också 3 år efter patientens behandling
- Tidigare studier efterfrågar:
 - Studier med ett större material

Vad är på gång?

- 2 studier analyserade, OSCAR:
 1. Beskriva erfarenheter av att vara anhörig 1 år efter operation
 2. Undersöka anhörigas hälsorelaterade livskvalitet

Erfarenheter av att vara anhörig till en patient med matstrupscancer

- Svar på öppen fråga i OSCAR – “Är det något mer du vill dela med dig av?”
- 114 besvarade
- Tematisk analys

Resultat

Är det något mer du vill dela med dig av?

Stöd från vården

- Bra information och stöd vid diagnos och behandling
- Känsla av ensamhet efter utskrivning

Förändrad livssituation

- Färre sociala samspel
- Mat i fokus

Psykisk påfrestning & strategier

- Känsla av ensamhet
- Oro för patienten
- Tala öppet om sjukdomen
- Försök tänka positivt

Citat av anhöriga

”Det finns ingen ordentlig uppföljning, initiativet ligger hos oss, precis som ansvaret”

”Alla positiva aspekter med mat och äta försvann med sjukdomen”

”Jag trodde han skulle dö, önskar att ingen ska behöva uppleva det här”

”Försök att stötta varandra, både de bra och dåliga dagarna”

”Det kommer aldrig bli sig likt, varken för patienten eller för dig”

Hälsorelaterad livskvalité hos anhöriga till patienter med matstrupscancer

- Faktorer som kan påverka:
 - Ålder (<65 eller >65)
 - Kön (kvinna eller man)
 - Utbildningsnivå (<9 år eller >9 år)
 - Patientens tumörstadium (mindre avancerad eller mer avancerad)

Resultat

Faktorer	Antal (%)
Ålder	
<65	111 (49)
≥65	116 (51)
Kön	
Kvinna	194 (85)
Man	33 (15)
Utbildningsnivå	
≤ 9 år	31 (14)
> 9 år	196 (86)
Patientens tumörstadium	
Mindre avancerad	151 (67)
Mer avancerad	76 (33)

Resultat forts.

Ålder ≥65	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fysisk funktion ↓ ○ Energi ↑ ○ Rollfunktion fysiskt ↓
Kvinnor	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rollfunktion emotionellt ↓
Högre utbildningsnivå	<ul style="list-style-type: none"> ○ Smärta ↓ ○ Fysisk funktion ↑
Tumörstadium	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ingen påverkan

Slutsatser så här långt

- Anhöriga upplever brister i vården
- Anhöriga kämpar med att hantera deras nya livssituation
- Anhörigas ålder, kön och utbildningsnivå verkar påverka deras hälsorelaterade livskvalitet
- Patientens tumörstadium verkar inte vara en faktor som påverkar anhörigas livskvalitet
- Mer information behövs för att veta vilka behov anhöriga har och vilket stöd de behöver för att förbättra deras livssituation

Tack!